

Revisionsrapport

Uppföljning av tidigare granskning av kommunens fordon

Karlshamn kommun

*Fredrik Ottosson
Cert. kommunal revisor*

Sandra Marcusson

Oktober 2014

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
1.1.	Bakgrund	1
1.2.	Revisionsfråga	1
1.2.1.	Revisionskriterier	1
1.3.	Metod.....	2
2.	Iakttagelser	3
2.1.	Använder berörda nämnder kommunens fordonsregister i bilportalen?	3
2.2.	Har berörda nämnder dokumenterade regler för hantering av bilarna?	3
2.3.	Har en tjänsteman utsetts för att hantera återlämnandet av leasingbilar? ...	4
2.4.	Innehåller nämndernas planer för intern kontroll kontroller av hur bilregistret, körjournaler och tankningsrutiner fungerar?	4
2.5.	Görs analyser av nyttjandet av kommunens fordon för att undvika kostnader för främst s.k. undermil i samband med återlämnande av fordon?	4
3.	Revisionell bedömning.....	5

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Karlshamns kommuns förtroendevalda revisorer har givit PwC i uppdrag att göra en uppföljning på den granskning som gjordes på kommunens bilar år 2012.

Området har tidigare granskats av revisorerna både år 2009 och 2012. I dessa granskningar framkom ett antal förbättringsområden. I granskningen från år 2009 framkom det bland annat att det saknades rutinbeskrivningar och ansvarsfördelning för hantering av bilregistret. Den interna kontrollen av bilarna bedömdes inte heller vara tillfredsställande och nämnderna som hade fordon rekommenderades att upprätta en internkontrollplan. Därefter beslutade revisorerna även att granska området år 2012.

I granskningen från 2012 framkom det återigen att några förvaltningar saknade dokumenterade regler och rutiner för hanteringen av bilarna samt att beslut som togs i kommunstyrelsen gällande att uppmärksamma fordon i sin plan för intern kontroll inte hade verkställts. Framförallt saknades det analyser av nyttjandet av kommunens fordon för att undvika kostnader för så kallade undermil eller övermil i samband med återlämnandet av fordon. I granskningen från 2012 rekommenderades det även att en särskild person skulle utses för återlämnandet av leasingbilar, då en uppgörelse görs mellan kommunen och bilföretagen om vilka reparationskostnader som ska belasta kommunen.

Karlshamns kommuns förtroendevalda revisorer har utifrån en väsentlighets- och riskanalys gett PwC i uppdrag att göra en uppföljning av granskningen från 2012.

1.2. Revisionsfråga

Granskningen har utgått från att besvara följande övergripande revisionsfråga:

Har berörda nämnder vidtagit de åtgärder som den föregående granskningen uppmärksammade?

1.2.1. Revisionskriterier

För att kunna besvara ovanstående övergripande revisionsfråga har vi brutit ned revisionsfrågan till ett antal mindre revisionskriterier som utgår från granskningen från år 2012:

- Använder berörda nämnder kommunens fordonsregister i bilportalen?
- Har berörda nämnder dokumenterade regler för hantering av bilarna?
- Har en tjänsteman utsetts för att hantera återlämnandet av leasingbilar?
- Innehåller nämndernas planer för intern kontroll kontroller av hur bilregistret, körjournaler och tankningsrutiner fungerar?

- Görs analyser av nyttjandet kommunens fordon för att undvika kostnader för främst s.k. undermil i samband med återlämnande av fordon?

1.3. Metod

Granskningen har genomförts genom intervju med chefen för driftservice som ansvarar för kommunens fordonshantering via bilportalen och genom dokumentstudier. Vi har även kontrollerat ett antal frågeställningar genom telefonsamtal med berörda förvaltningar.

I dokumentstudierna har vi granskat kommunstyrelsens yttrande över revisionsrapporten ”Kommunens bilar – förslag till hantering av kommunens fordon” daterad 2013-06-18 samt tillhörande tjänsteskrivelse daterad 2013-02-28. Vi har även tagit del av de dokumenterade rutiner som kommunen har skickat till oss, samt andra beslut som kommunstyrelsen har fattat med anledning av kommunen hantering av bilar.

Sakavstämning

Driftservice som tillhör serviceavdelningen på samhällsbyggnadsförvaltningen har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

2. Iakttagelser

Detta kapitel redogör för vilka iakttagelser som har gjorts i granskningen kopplat till respektive revisionskriterium.

2.1. Använder berörda nämnder kommunens fordonsregister i bilportalen?

Av granskningen framkommer det att kommunstyrelsen inte har fattat beslut om att nämnderna åläggs använda kommunens fordonsregister i bilportalen.

Vidare framgår det i intervju att berörda nämnder enbart använder kommunens fordonsregister till viss del. Driftservice upplever inte att någon förbättring har skett sedan den förra granskningen genomfördes. En anledning till detta uppges dock vara att bilportalen upplevs som ett relativt tungrovt instrument för att registrera information gällande hanteringen av bilar, men även att det inte finns någon tydlig styrning för hur man använder och vilka som ska använda bilportalen.

I intervju framkommer det även att ett nytt fordonsregister är på väg att upphandlas, och att arbetet kring implementeringen av kommunens nuvarande fordonsregister i bilportalen således har hamnat i stiltje.

2.2. Har berörda nämnder dokumenterade regler för hantering av bilarna?

Kommunstyrelsen beslutade år 2009 i sitt yttrande till den första revisionsrapporten angående hanteringen av kommunens bilar att dåvarande servicenämnden skulle ta fram en rutinbeskrivning och en ansvarsfördelning för hantering av fordonsregistret. Detta verkställdes aldrig, vilket påpekades i granskningen från 2012.

I granskningen från 2012 konstaterades det att omsorgsförvaltningen och utbildningsförvaltningen hade dokumenterade regler kring hanteringen av bilar, medan övriga förvaltningar inte hade det. I föreliggande granskning gör vi iakttagelsen att det fortfarande är så att omsorgsförvaltningen och utbildningsförvaltningen är de enda förvaltningarna som har dokumenterade rutiner. Med hänvisning till att vi i denna översiktliga granskning bland annat har begärt in såväl kommunövergripande som förvaltnings-specifika dokumenterade rutiner eller regler kring hanteringen av bilar samt varit i kontakt med ett flertal tjänstemän, konstaterar vi att övriga förvaltningar ännu inte har upprättat dokumenterade regler för hanteringen av bilar. Det finns heller ingen dokumenterad uppföljning eller kontroll på att de rutiner som finns fungerar.

Vi noterar dock att det just nu pågår ett förändringsarbete kring hanteringen av kommunens fordon. Förutom upphandling av ett nytt fordonsregister beslutade kommunstyrelsen i juni 2013 att fordonens löpande skötsel överförs till driftservice och att driftservice får i uppdrag att utreda de praktiska detaljerna kring hanteringen av fordon i kommunen (se även avsnitt 2.3). Med anledning av detta

kommer driftservice bland annat anställa en person på 25 procent som ska hantera de mer administrativa delarna kring fordonshanteringen. Det är bland annat tänkt att den medarbetaren ska arbeta med att ta fram information och regler för fordonshanteringen i kommunen.

2.3. *Har en tjänsteman utsetts för att hantera återlämnandet av leasingbilar?*

Som tidigare nämnt beslutade kommunstyrelsen i juni 2013 att fordonens löpande skötsel överförs till driftservice och att driftservice får i uppdrag att utreda de praktiska detaljerna kring hanteringen av fordon i kommunen.

Via intervjuer med driftservice framkommer det att kommunen, från och med den 1 oktober 2014, har anställt en medarbetare på heltid som ansvarar för den praktiska hanteringen av bilarna. Medarbetaren kommer bland annat att sköta service och återlämnandet av leasingbilar.

2.4. *Innehåller nämndernas planer för intern kontroll kontroller av hur bilregistret, körjournaler och tankningsrutiner fungerar?*

I sitt yttrande till den första revisionsrapporten angående hanteringen av kommunens bilar (år 2009) beslutade även kommunstyrelsen att den interna kontrollen ska stärkas. Granskningen från 2012 noterade att internkontrollplanerna inte uppmärksammade detta.

Vi noterar även nu, i denna uppföljning, att kommunstyrelsen inte har beslutat om en gemensam uppföljning av exempelvis bilregister, körjournaler eller tankningsrutiner i sin plan för intern kontroll för 2013 eller 2014. Övriga nämnder i kommunen har heller inte några sådana kontrollpunkter i sina internkontrollplaner för år 2013 eller 2014.

2.5. *Görs analyser av nyttjandet av kommunens fordon för att undvika kostnader för främst s.k. undermil i samband med återlämnande av fordon?*

I intervju med driftservice framkommer att det inte finns några rutiner för att analysera nyttjandet av kommunens fordon för att på sätt t.ex. undvika extra kostnader vid återlämnandet av fordon. Detta återges vara en effekt av att bilportalen inte används fullt ut. Eftersom bilportalen inte används fullt ut försvårar det arbetet med att analysera bilarnas nyttjande och då framförallt huruvida bilarna ligger till vad gäller över- och undermil. Driftservice framhåller att förhoppningen är att ett nytt mer användarvänligt fordonsregister kommer underlätta arbetet med att göra sådana analyser.

3.   *Revisionell bedömning*

Detta kapitel redogör för de bedömningar som vi gör i granskningen kopplat till respektive revisionskriterium och de iakttagelser vi har gjort.

Vi bedömer att berörda nämnder inte fullt ut vidtagit de åtgärder som den föregående granskningen uppmärksammade.

Vi grundar vår bedömning på att nämnderna inte använder fordonsregistret i bilportalen, att alla nämnder inte har dokumenterade regler för hantering av bilarna, att nämndernas och styrelsens internkontrollplaner inte innehåller kontroller inom området och att få formaliserade analyser av nyttjandet av fordonen görs. Samtidigt kan vi dock konstatera att kommunen just nu befinner sig i en förändringsprocess vad gäller hanteringen av kommunens bilar. Ett nytt fordonsregister håller på att upphandlas samtidigt som två tjänstemän anställs i syfte att arbeta med all praktisk hantering av kommunens fordon respektive ansvara för de mer administrativa delarna så som framtagande av rutinbeskrivningar.

Använder berörda nämnder kommunens fordonsregister i bilportalen?

Efter intervju med driftservice och efter andra frågor riktade till kommunen samt vissa dokumentstudier kan vi konstatera att berörda nämnder inte använder kommunens fordonsregister fullt ut och att kommunstyrelsen inte heller har tagit något beslut om att nämnderna bör göra detta. Vi gör således bedömningen att inrapporteringen till fordonsregistret i bilportalen fortfarande inte fungerar tillfredsställande. Även om detta skulle förbättras med ett mer lätthanterligt system, som just nu håller på att upphandlas, gör vi bedömningen att kommunstyrelsen ändå bör ålägga berörda nämnder att använda fordonsregistret.

Har berörda nämnder dokumenterade regler för hantering av bilarna?

Alla berörda nämnder i kommunen har inte dokumenterade regler för hanteringen av bilarna trots kommunstyrelsens beslut om att en rutinbeskrivning ska finnas. Vår bedömning är att det också råder en viss förvirring i kommunen kring vilka som är de gällande reglerna, eftersom det råder viss oklarhet kring vilka rutiner som finns och inte. Vi rekommenderar återigen att kommunstyrelsen bör följa upp sitt beslut om att upprätta kommunövergripande rutinbeskrivningar vad gäller fordonshanteringen i kommunen för att få en bättre kontroll kring hanteringen av bilarna.

Innehåller nämndernas planer för intern kontroll kontroller av hur bilregistret, körjournaler och tankningsrutiner fungerar kan vara sådana områden?

Nämndernas och styrelsens internkontrollplaner för 2013 och 2014 innehåller inte heller några kontroller av exempelvis hur bilregistret, körjournaler eller hur tankningsrutiner fungerar. Det finns heller inget beslut från kommunstyrelsen som ålägger nämnderna att kontrollera hanteringen av bilarna. Vi gör således bedömningen att kommunstyrelsens interna kontroll för fordonshantering inte är ändamålsenlig.

Har en tjänsteman utsetts för att hantera återlämnandet av leasingbilar?

Kommunstyrelsen beslutade i juni 2013 att driftservice övertar den löpande hanteringen av bilarna samt ska utreda de praktiska detaljerna kring hanteringen av bilarna. Driftservice har därefter anställt en tjänsteman från och med den 1 oktober som ska hantera all praktisk hantering av kommunens fordon och som kommer att sköta återlämnandet av leasingbilar. Vi gör bedömningen att detta är positivt för verksamheten, då det säkerställer att kompetent personal hanterat det tekniska kring bilarna och dess användning, speciellt vid återlämnande av leasingbilar.

Görs analyser av nyttjandet av kommunens fordon för att undvika kostnader för främst s.k. undermil i samband med återlämnande av fordon?

I intervju framkommer det att det görs få eller inga formaliserade analyser av nyttjandet av kommunens fordon. Detta uppges bero på att det saknas system och rutiner för att detta ska ske på ett ändamålsenligt sätt. Eftersom inte fordonsregistret används fullt ut är det svårt för driftservice att göra en samlad analys av samtliga bilars nyttjande vad gäller under- och övermil. Med utgångspunkt att kommunstyrelsen har ett samordningsansvar bedömer vi att kommunstyrelsen återigen behöver säkerställa nämndernas användning av fordonsregistret samt stärka sin interna kontroll kring fordonshanteringen.

2014-10-24

Sandra Marcusson

Projektledare

Lisa Åberg

Uppdragsledare